

Hotovo! Bratislava má plán, podľa ktorého sa bude rozvíjať do roku 2030

Hlavné mesto má plán, podľa ktorého bude zlepšovať kvalitu života v najbližších rokoch. Bratislava chce byť do roku 2030 ešte starostlivejšie, dostupnejšie a odolnejšie mesto. Zmeny sa udejú v doprave, školstve, športe, kultúre, životnom prostredí, územnom plánovaní či technickej infraštruktúre mesta. V meste má vzniknúť 64 kilometrov nových cyklochodníkov naviazaných na centrum mesta, plánuje sa modernizácia MHD, vysadí sa viac zelene v uliciach, a tiež majú pribudnúť ďalšie nájomné byty. Plán stanovuje dokopy 70 cieľov, na ktoré sú naviazané konkrétne opatrenia. Úlohou Metropolitného inštitútu Bratislavy bude dohliadať na napĺňanie stratégie a každý rok vyhodnocovať úspešnosť aktivít. Takmer 700-stranový strategický dokument Bratislava 2030 schválilo v júni zastupiteľstvo mesta.

Zlepšiť život všetkým Bratislavčankám a Bratislavčanom, dokázať konkurovať životnej úrovni v okolitých európskych krajinách, vedieť čeliť rôznym neočakávaným výzvam, a tiež posunúť hlavné mesto do nového desaťročia v lepšej kondícii. Strategický plán Bratislava 2030 prináša víziu aj konkrétne opatrenia, vďaka ktorým sa z Bratislavy stane ešte lepšie mesto pre život. Desiatky odborníkov a odborníkov najskôr analyzovali najväčšie problémy a výzvy, ktorým hlavné mesto čelí, a následne pripravili detailné riešenia pre tieto situácie.

Bratislava tak má v súčasnosti plán, ako vyriešiť situáciu so zhoršujúcou sa dostupnosťou bývania, čoraz citeľnejšou zmenou klímy či dopravnou situáciou v meste. Zároveň má mesto vyčíslené finančné náklady na jednotlivé projekty. Napríklad na modernizáciu mestskej hromadnej dopravy je potrebných 611 miliónov eur. Vzhľadom k rozsahu potrieb Bratislavy, bude na realizáciu jednotlivých opatrení potrebné zapojiť množstvo externých prostriedkov, vrá-

tane prostriedky z eurofondov, Plánu obnovy či iných foriem financovania.

„Program rozvoja mesta – Bratislava 2030 poskytuje odpovede na otázky, kam sa má Bratislava počas nasledujúcej dekády dostať. Na to, aby sme vedeli kam má mesto smerovať a ako sa má rozvíjať, je mimoriadne dôležité mať dobrú stratégiu. Dokument vznikol interne, na úrovni mesta a nie cez externého dodávateľa, ako to bývalo v minulosti. Podieľali sa na ňom desiatky odborníkov, ale aj samotné obyvateľky a obyvateľia, čo ma mimoriadne teší. Dokument Bratislava 2030 preto vnímam ako zásadný pre lepší život v našom meste,“ uviedol Matúš Vallo, primátor Bratislavy.

„Pandémia, dôsledky zmeny klímy ako aj vojna na Ukrajine nám ukazujú, že ak chce byť Bratislava odolnejšie mesto, ktoré zvládne nové výzvy, tak nesmie zaspáť a musí sa hýbať vpred. Som nesmierne rád, že po dlhých mesiacoch intenzívnej práce dnes držíme v rukách finálny plán, ktorý má všetky predpoklady zlepšiť život ľudí žijúcich v hlavnom meste. Som presvedčený, že Bratislava má na to, aby bola metropolou, ktorá dokáže konkurovať životnou úrovňou susedným zahraničným mestám, kam odchádza množstvo šikovných Slovieniek a Slovákov,“ povedal Ján Mazúr, riaditeľ Metropolitného inštitútu Bratislavy.

Dokument detailne analyzuje 11 kľúčových oblastí, medzi ktorými je životné prostredie, mobilita, rozvoj inštitúcií mesta a digitalizácia, mestský rozvoj a územné plánovanie, vzdelávanie, šport, ekonomický rozvoj, technická infraštruktúra, kultúra, cestovný ruch a sociálne veci. Za každú oblasť existujú konkrétne ciele, na ktoré sú naviazané opatrenia s merateľnými ukazovateľmi, vďaka ktorým bude možné tieto ciele efektívne naplňať a merať posun.

[Metropolitný inštitút Bratislavy, 23. 6. 2022]

Počet obyvateľ Prahy dlhodobě narůstá. Hlavní město láká mladé i cizince

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) vydal novou studii, která mapuje populační vývoj a sociální strukturu obyvatel Prahy v kontextu evropských měst. Po poklesu v 90. letech je hlavní město díky dostupnosti pracovních míst a kvalitnímu městskému prostředí stále atraktivnější a počet obyvatel v Praze roste. Populační nárůst však také znamená i vyšší náklady pro město.

Současná města čelí mnoha výzvám, na které musejí reagovat. Jednou z těchto klíčových je růst počtu obyvatel, jehož důsledkem jsou zvýšené nároky na dopravní a veřejnou infrastrukturu či zhoršující se dostupnost bydlení. Podle studie IPR se nárůst počtu obyvatel týká také Prahy, v kontextu ostatních evropských měst je zde populační vývoj v posledních letech dokonce nadprůměrný.

„Praha v této oblasti stále nedosáhne na globální města jako je Paříž, Londýn či další bohatší německá a severská města, přesto je nárůst obyvatel v Praze jedním z nejdynamičtějších ze všech měst bývalého východního bloku a vyšší než v mnoha západoevropských městech,“ říká ředitel IPR Ondřej Boháč.

I když počet obyvatel Prahy aktuálně dlouhodobě roste, není to samozřejmostí. Praha zažila pokles obyvatel např. v 90. letech 20. století. Naopak nejdynamičtější růst počtu obyvatel Prahy byl v letech 2003 až 2009 a 2014 až 2019, tedy v době silného ekonomického růstu.

Na populační vývoj Prahy má silný vliv nejen ekonomický rozvoj a tvorba nových pracovních příležitostí, ale také bytová výstavba či celková kvalita života. Dynamika populačního přírůstku jde také ruku v ruce se sociální strukturou obyvatel velkých měst. Praha dosahuje oproti zbytku republiky vyššího podílu osob s vysokoškolským vzděláním či nižším podílem nezaměstnanosti.

Díky atraktivitě města, kterou má za důsledek především nové a dobře placené pracovní příležitosti a kvalitní městské prostředí, je Praha lákadlem pro nové, především mladé obyvatele z Čech i zahraničí. Lze dokonce konstatovat, že bez cizinců by počet obyvatel Prahy stagnoval, či klesal. I přes velký nárůst cizinců v posledních letech je hodnota podílu zahraničních obyvatel na celkové populaci v Praze v evropském srovnání stále pouze mírně nadprůměrná. Je třeba stále nižší než v západoevropských metropolích, kterými jsou Curych, Vídeň, Mnichov či Londýn, kde je podíl cizinců až dvakrát vyšší. Praha je nicméně jednoznačně nejatraktivnějším městem pro zahraniční imigranty v porovnání s dalšími metropolemi i menšími městy bývalého východního bloku.

„Nárůst obyvatel automaticky znamená vyšší finanční nároky na město. Je potřeba zajistit dostupnou městskou hromadnou dopravu, parkovací místa, dostatek bytů, lékařů či školek. Ukazuje se, že v Praze trvale žije okolo 1,6 milionu obyvatel, a pokud započítáme obyvatele Středočeského kraje, kteří denně dojíždějí do Prahy za prací, jedná se dokonce o 1,8 milionu lidí. Trvalé bydliště tu však má jen 1,3 milionů obyvatel, takže i když náklady na infrastrukturu logicky rostou, Praha stále trátí na výnosech z daní,“ dodává Boháč.

Studii **Populační vývoj a sociální struktura obyvatel Prahy v kontextu evropských měst** zpracovala Kancelář analýz města IPR, která letos v červenci získala mezinárodní ocenění Special Achievement in GIS za datový Portál ÚAP. Jde o ocenění za inovativní či jinak významné nasazení geoinformačních technologií. Kompletní studie je k dispozici na webových stránkách IPR Praha.

[IPR Praha, 9. 8. 2022]

Winy Maas povede nový ateliér hostujícího profesora na FA ČVUT

Nizozemský architekt a urbanista Winy Maas, zakladatel ateliéru MVRDV a výzkumného think-tanku The Why Factory, bude v akademickém roce 2022/23

působit jako hostující profesor na Fakultě architektury ČVUT v Praze. Jeho téma NEXT PLANET bude zkoumat různé způsoby, kterými mohou architektura a design reagovat na globální změny klimatu.

Winy Maas je spolu s Jacobem van Rijsem a Nathalií de Vriesovou zakladatelem studia MVRDV, architektonické kanceláře oceňované za inovativní a experimentální přístup k architektuře budov, měst i krajiny.

„Ateliér hostujícího profesora má za cíl přivést na fakultu mezinárodně uznávané osobnosti, aktuální témata i nové metody výuky. Jsem nadšený, že jako první přijal tuto roli Winy Maas a že můžeme našim studentům a studentkám nabídnout dva semestry pod vedením této vizionářské osobnosti. Věřím, že bude inspirací a obohacením pro akademickou obec i odbornou komunitu,“ říká Dalibor Hlaváček, děkan FA ČVUT.

Mezi populární stavby MVRDV patří nizozemský pavilon na Expo 2000 v Hannoveru, rotterdamský Markthal, Crystal Houses v Amsterdamu, knihovna Book Mountain ve Spijkenisse nebo první veřejně přístupný depozitář umění na světě Depot Boijmans Van Beuningen. V portfoliu má kancelář také řadu masterplánů, včetně vize budoucnosti Velké Paříže, levého břehu v Bordeaux a nábřeží v Oslu. V Brně se momentálně účastní soutěže na budovu Moravského židovského muzea Mehrin.

Winy Maas spojuje svoji praxi s výukou a výzkumem. Kromě práce pro MVRDV je profesorem na Technické univerzitě v Delftu, kde v roce 2008 založil The Why Factory, globální think-tank a výzkumný institut, který zkoumá možnosti rozvoje měst budoucnosti.

„Jsem zastáncem hustších, zelenějších, atraktivnějších a obyvatelnějších měst. Navrhování se neobejde bez inovativních a udržitelných nápadů. Typologie nebo měřítko přítom nehrají roli,“ přibližuje východiska své práce Winy Maas.

S přednáškou pro veřejnost vystoupí Winy Maas v pondělí 7. 11. 2022 v 18.00 v rámci série November Talks na FA ČVUT.

[FA ČVUT, 19. 7. 2022]

Podpora pro stromy v ulicích, zelené střechy nebo konec povinnosti oddělených WC pro muže a ženy v restauracích. Praha posílá novelu Pražských stavebních předpisů do projednání

Rada hl. m. Prahy odsouhlasila 1. srpna 2022 znění věcné novelizace Pražských stavebních předpisů (PSP), které stanoví požadavky na stavby nebo pravidla pro vznik kvalitních veřejných prostranství. Novelizace nově navrhuje umožnit například snadnější obnovu a zřizování stromořadí v ulicích, a to především díky upraveným pravidlům pro umístování technických sítí v podzemí. Stanovuje také pravidla pro hospodaření s dešťovou vodou a celkově se pečlivěji věnuje tématu adaptace na klimatickou změnu. Na střechách se sklonem do 20° se například nově navrhuje povinnost umísťovat vegetační vrstvu.

„Ministerstvo pro místní rozvoj nám původně chtělo Pražské stavební předpisy zrušit úplně, nicméně vybojovali jsme jejich zachování a naopak spolu s ostatními městy usilujeme o to, aby i Ostrava, Brno, Liberec nebo další statutární města mohla mít své městské stavební předpisy, které odpovídají jejich požadavkům na výstavbu a rozvoj,“ říká Petr Hlaváček, náměstek primátora pro územní rozvoj. *„Novelizaci reagujeme především na probíhající klimatickou*

Rotterdam, Markthal – krytý trh (MVRDV, 2014)

Zdroj: ČVUT

změnu, lepší podmínky pro výsadbu stromořadí v ulicích a hospodaření s dešťovou vodou. Cílem je, aby nám ve městě jednoduše bylo příjemně,“ dodává.

Pražské stavební předpisy z dílny Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) v Praze platí od roku 2016 a umožňují vznik kvalitních urbanistických celků a příjemného prostředí ve městě. Zavedly v Praze pojmy jako uliční nebo stavební čára, dbají na výšku budov, ale věnují se například i parkování ve městě. Aby Pražské stavební předpisy i nadále byly moderním a progresivním předpisem, je třeba je průběžně novelizovat.

„V době, kdy adaptační opatření na změnu klimatu jsou ve velkých městech nutností, novelizaci PSP velmi vítám. V oblasti posílení role stromů a usnadnění jejich výsadby v ulicích města vedle úspornějšího uspořádání technické infrastruktury jsou předpisy důležitým krokem vpřed. Další zásadní oblastí, kterou PSP posilují, je zadržování a hospodaření s dešťovou vodou ve městě. Navazujeme tak na Standardy hospodaření s dešťovou vodou a na Standard pro výsadbu a péči o uliční stromořadí, které město již schválilo. Vítám také podporu pro zřizování zelených střech ve městě. Tato podpora ale neomezuje možnost dalšího využití, například pro umístění fotovoltaických panelů. Dnes se obě tato využití dají navíc úspěšně kombinovat,“ říká Jana Plamínková, náměstkyně primátora pro životní prostředí.

„Na jaře jsme uspořádali sérii odborných seminářů, na kterých jsme novelizaci Pražských stavebních předpisů diskutovali po tématech. Rezonovala zejména témata jako parkování, reklama ve městě, zelené plochy nebo kvalita veřejných prostranství,“ říká ředitel IPR Ondřej Boháč. „Návrh Pražských stavebních předpisů jde nyní do připomínkového řízení, kde se můžou vyjádřit jak městské části, tak veřejnost,“ dodává Boháč.

Nově bude například v Praze platit povinnost pro vznik vegetační vrstvy na střechách s menším sklonem, tj. do 20°, předpis dále odstraňuje překážky, které v součtu omezují nebo zabraňují výsadbě nebo obnově stromořadí. Předpi-

sy se ale také věnují detailům staveb, například požadavkům na umístění WC uvnitř bytu nebo v restauracích. Po vzoru některých evropských zemí již nově nebude nutné mít oddělené WC pro muže a ženy. V navrhované novelizaci se také nově navrhuje, aby se zjednodušila pravidla pro umístění WC v bytě s tím, že nejde o veřejný zájem státu, který by měl být vyžadován v soukromém prostoru, kterým je byt.

Rada hl. města rovněž schválila vydání další aktualizace Pražských stavebních předpisů týkající se elektromobility. „Hlavním cílem je podpora rozvoje elektromobility. Jedná se o požadavky na vybavení staveb se stanovenou parkovací plochou dobíjecími stanicemi. Na bytové domy se pak v tomto ohledu kladou nižší nároky a není povinnost mít zde umístěnou dobíjecí stanici. Ustanovení se však vztahuje nejen na nové stavby, ale i na změny dokončených staveb,“ dodává Hlaváček.

[IPR Praha, 2. 8. 2022]

Sídlíště stále nabízí relativně atraktivní bydlení, proměna je ale nutná

Přibližně třetina Čechů žije na sídlíštích, v Praze je to dokonce až polovina obyvatel. Poptávka po modernizaci sídlíšť roste. Jak se dají sídlíště udržitelně rozvíjet, adaptovat na změnu klimatu a jak v nich budovat komunitní život byly tématy dalšího dílu ze série přednášek Rethink Architecture, kterou spolupřehádají Rethink Architecture Institute, Česká rada pro šetrné budovy (CZGBC) a Centrum architektury a městského plánování CAMP.

„Sídlíště představují velké téma, které bude vždy ve společnosti rezonovat. I když se zdá, že jsou paneláky výdobytkem bývalého východního bloku, není to zdaleka pravda. V poničené Evropě se po druhé světové válce stavěly paneláky v mnoha zemích – ve Francii, v Německu, dokonce i ve Velké Británii,“ říká Simona Kalvoda, výkonná ředitelka České rady pro šetrné budovy. V Česku proběhla na sídlíštích v 90. letech minulého století rozsáhlá privati-

zace. Výsledkem je, že vlastnictví domů a pozemků je velmi roztržštěné, což se mnohdy ukazuje jako zásadní problém při revitalizaci sídlíšť.

Atraktivní lokality i dramatický úpadek

Většina sídlíštních budov prošla během let faceliftem, domy byly zateplené a prodloužila se jejich technická životnost. „Tím, že se to dělo hromadně, se vytratil prostor pro kreativní práci s budovami,“ tvrdí Filip Tittl, spoluzakladatel architektonicko-urbanistického ateliéru UNIT. Přesto mají česká sídlíště, na rozdíl od těch v západní Evropě, řadu pozitiv – v drtivé většině se z nich nestala ghetta a stále v nich nalezneme sociálně relativně bohaté prostředí. Jednotlivá sídlíště ale čelí velmi odlišným výzvám. Zatímco někdy jde o velmi atraktivní lokality, to se týká hlavně Prahy, v regionech bojují některá místa s dramatickým úpadkem.

Kvalitní městské lokality pro bydlení by podle Filipa Tittla měly splňovat pět základních požadavků. Patří mezi ně vyšší hustota zástavby a dostatek zeleně. Tyto dvě charakteristiky sídlíště většinou splňují. Neplatí to ale u dalších požadavků, jako je kvalita veřejných prostranství, různorodý typologický mix, tedy kombinace pracovních příležitostí, bydlení a služeb, a nefunguje u nich ani urbanistická struktura ve smyslu plánování a údržby. „Je potřeba společenského konsenzu na budoucím vývoji a dlouhodobé vizi. Optimální je řešit sídlíště vcelku jako sociologický fenomén,“ je přesvědčen Filip Tittl.

Nutno stanovit odpovědnost

Základní témata proměny sídlíšť by měla zahrnovat několik kroků. Tím prvním je nastavení struktury území a odpovědnosti, tedy kdo se o co stará a komu co patří. Následuje stanovení náplně veřejných prostranství. V lokalitě by mělo být zřejmé, kde je hlavní náměstí, kde jsou parkové plochy a kde například hřiště. Je potřeba nastavit pravidla pro soukromé a sdílené prostory. Zde se otevírá prostor pro iniciativu zdola.

Lidé mohou pečovat o předzahrádky a určit si, jak je budou využívat, nebo vybudovat komunitní zahradu. Na sídlíštích nalezneme řadu objektů, které

se již nevyužívají a chátrají. Často jde třeba o opuštěnou samoobsahu. Tyto objekty lze transformovat a vdechnout jim nový život. Nutné je také doplnit veřejnou vybavenost, provést optimalizaci uličních profilů a technické infrastruktury. A v neposlední řadě doplnit sídliště o modrozelenou infrastrukturu, tedy sítí prvků budovaných v souladu s přírodou, které ve městech napomáhají řešit urbanistické a klimatické problémy. V tomto ohledu mají sídliště velký potenciál, zejména v nakládání s dešťovou vodou.

Kvalitní bydlení není jen o zateplení

Příkladem zdařilé revitalizace sídliště je Nový Lískovec. Jde o městskou část na západě Brna se zhruba 11 tisíci obyvateli. Proměna tamního sídliště započala v roce 2002. „Panelové domy byly až třicet let staré a značně zanedbané. Městská část vlastnila na sídlišti asi tisícovku bytů. Naším cílem bylo zajistit nízkoe energetické a kvalitní bydlení,“ popisuje projekt starostka Nového Lískovce Jana Drápalová. Dodává, že díky kvalitnímu zateplení se loni v třípokojevém bytě platilo ročně za vytápění šest tisíc korun. Nešlo ale jen o zateplení. Domy byly kompletně modernizovány. Následně se začalo s revitalizací veřejných prostor. Z nevyužívané výměňkové stanice vzniklo komunitní centrum, vybudován byl park s vodní nádrží, která sbírá dešťovou vodu ze střech okolních domů, postavila se sportoviště, byl obnoven historický lesopark a v plánu je ještě centrální náměstí.

Obyvatelé sídlišť mají často sami zájem své bydlení zlepšovat, i když dosažení shody nemusí být snadné. Konkrétním důkazem toho, že to jde, je jeden z panelových domů na pražském sídlišti v Hostivaři. Předsedkyně tamního SVJ Jarmila Ditrychová oslovila před sedmi lety architektonický ateliér re:architekti. „Zpracovali jsme objemovou studii a vygenerovali jsme určitá témata možné změny, která zahrnovala střešní nástavbu, modernizaci výtahu a rozšíření bytů a lodžii,“ popisuje architekt David Pavlišta ze společnosti re:architekti. Vlastníci bytů nakonec zvolili pouze jednu z navržených úprav, a to rozšíření lodžii. Získali tak prostornou terasu a zlepšilo se i osvětlení jejich bytů. „V průběhu příprav opakovaně zaznívalo: chceme udělat to nejlepší pro dům, aby co nejdéle vydržel a aby se v něm lépe bydlelo,“ dodává Jarmila Ditrychová.

Pilotní projekt z Nizozemska

Problematikou, jak naložit s panelovými domy, se nezabýváme jen v České republice, ale i v jiných zemích. Na Technical University of Delft vytvořilo přes sedmdesát studentů Symbiotic Urban Movement (SUM). Toto uskupení se zaměřuje na řešení dvou základních problémů – zajištění dostupného bydlení a udržitelné energie. Studenti připravili případovou studii, která se týká revitalizace činžovních domů. Těch je v Nizozemsku téměř 850 tisíc. „Naším mottem je tvořit budoucnost s využitím minulosti, dle nás není správná cesta zbourat staré bytové domy,“ říká Nikki de Zeeuw, studentka a členka SUM.

Dle pilotního projektu nejde o prostou renovaci domů, ale jsou k nim přistavěny další části, jako jsou například další patra, průchozí galerie či venkovní schodiště. Díky tomu budou jednotlivé domy zahrnovat více bytů. Proměnou pak prochází i okolí. Do sídlištní zástavby jsou přidávány zelené plochy či cyklostezky, jsou využívány prefabrikáty a v návrhu se počítá s tím, že hlavní roli bude hrát hromadná nebo sdílená doprava. Jednotlivé domy se liší, nejde o dřívější unifikovanou činžovní výstavbu. Studenti již vytvořili prototyp navržených domů, který bude v nejbližší době přestěhován z Nizozemska do německého města Wuppertal.

[StavbaWEB, 18. 7. 2022]

Okolí metra D ožije. Tisíce městských bytů, živé čtvrti i nové parky

Stavba metra D je již zahájena a spolu s ní město plánuje rozvoj jeho okolních stanic. Novou tvář dostanou lokality v blízkosti stanic Nádraží Krč i Nemocnice Krč, téměř celé nové čtvrti zase vzniknou v Nových Dvorech a na Libuši. První souprava metra by směrem do Písnice měla vyjet již v roce 2029.

„Metro je silný městotvorný prvek a já se těším na nové čtvrti, které kolem jeho stanic vyrostou. Bez toho by tak obří investice ani nedávala smysl. Metro je neskutečně silným impulsem pro město krátkých vzdáleností, kde byste měl

mít v docházkové vzdálenosti všechno, co potřebujete, a zároveň se pohodlně a rychle dopravíte tam, kam ve městě potřebujete a nemusíte přitom šlápnout do pedálů,“ říká Petr Hlaváček, I. náměstek primátora pro územní rozvoj. Nikdo se zároveň nemusí bát bezbřehé výstavby bez mantinelů v okolí nových stanic. „Zatímco se projektanti a stavební firmy soustředili ‚na podzemí‘, my jsme pracovali nad nimi. S majiteli pozemků jsme připravovali urbanistické a územní studie a změny územního plánu tak, aby nové čtvrti dávaly hlavu a patu, mluvily s okolní výstavbou, myslely na veřejnou vybavenost a rozhodně nezapomněly na školy, náměstí a parky. Zároveň máme příležitost ukázat, že město dokáže stavět podobně jako třeba Hamburk. Tam, kde vlastníme pozemky, což jsou zejména Nové Dvory, bude nový development kompletně pod naší taktovkou,“ doplňuje Petr Hlaváček.

„Před čtyřmi lety jsme byli v situaci, kdy nebylo žádné povolení ani vyřešené majetkoprávní vztahy s vlastníky pozemků. Díky tomu, že jsme začali spolupracovat s majiteli u každé budoucí stanice metra D, jsme nyní v situaci, že hlavní stavba první stanice už několik měsíců úspěšně běží. Během dohod s vlastníky pozemků jsme mysleli na to, aby nevznikaly v uvozovkách jen stanice metra, ale ruku v ruce s tím se rozvíjelo i jejich okolí s kvalitními službami, prostorem pro trávení volného času i nové byty pro Pražany,“ doplňuje Adam Scheinherr, II. náměstek primátora.

„Metro D je v současnosti nejdůležitější infrastrukturní stavbou na území Prahy. Díky ní se lépe propojí jižní část města s jeho centrem. V této době se Praha potýká mimo jiné s krizí bydlení, a právě projekty v okolí budoucích stanic metra mají potenciál tento problém zmírnit. IPR měl na starosti územní studie lokalit Nové Dvory a Libuš, kterou zpracovali UNIT architekti. Od Krče až po Písnici tak vznikne více než 6 000 bytů, z nichž část zůstane městu a bude sloužit dostupnému bydlení. Samozřejmostí jsou nové parky, náměstí, obchody, ale i poliklinika, škola či školka,“ komentuje rozvoj Ondřej Boháč, ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy.

Jednotlivé projekty

Nádraží Krč

Rozloha: 6 ha

Podlahová plocha, která bude postavena: 62 500 m²

Počet administrativních budov: 3

Veřejná vybavenost: hotel, obchody, restaurace, kanceláře, kavárna

Investor: Reflecta Development

Realizace: 2025–2030

Stanice metra Nádraží Krč je umístěna v parku s rybníkem a v jejím okolí vzniknou tři nové administrativní budovy a hotel. Zároveň dojde k vybudování nového vlakového nádraží Krč a přestup na expresní linku 125 na Jižní spoje. Součástí proměny lokality bude i nové záchytné parkoviště P+R.

Nemocnice Krč

Rozloha: 16 ha

Podlahová plocha, která bude postavena: cca 163 800 m²

Počet nových obyvatel: 2 500

Počet bytů: 1 400

Veřejná vybavenost: poliklinika, obchody

Investor: Reflecta Development, Central Group

Realizace: 2025–2032

V lokalitě u Thomayerovy nemocnice vznikne nová městská čtvrť se 1 400 byty, novou poliklinikou a víceúčelovou budovou, ve které bude umístěn také vestibul metra. V přízemí pak vznikne velké náměstí, v jehož okolí bude několik obchodů. Horní patra budovy budou sloužit jako kanceláře.

Nové Dvory

Rozloha: 49 ha

Podlahová plocha, která bude postavena: cca 400 000 m²

Počet nových obyvatel: 5 000

Počet bytů: 2 400

Veřejná vybavenost: 1 základní škola, 2 mateřské školy, kulturní centrum, poliklinika, zařízení pro seniory, pošta, obchody, sportovní vybavení a služby

Investor: Pražská developerská společnost

Realizace: 2027–2034

Na Nových Dvorech vznikne zastávka metra a nově sem také povede tramvaj. V blízkosti této stanice vznikne polyfunkční centrum s obchody, školkami, školou, kulturním centrem a dalšími službami. Přípravu celé lokality má na sta-

rosti Pražská developerská společnost a vzniknout by zde mělo až 2 000 městských bytů s množstvím náměstí a parků.

Libuš

Rozloha: 47 ha

Podlahová plocha, která bude postavena: cca 210 000 m²

Počet nových obyvatel: 2 900

Počet bytů: 1 300

Veřejná vybavenost: supermarket, obchody, pošta, lékařské ordinace, lékárna, školka, kulturní centrum

Investor: Centrum Nová Libuš

Realizace: 2027–2034

Okolí budoucí stanice metra D Libuš na pomezí městských částí Praha 12 a Libuš projde proměnou. Dostupnost do centra zajistí kromě metra i prodloužení tramvajové trati z Modřan. V lokalitě vznikne kromě více než tisíce bytů také chybějící občanská vybavenost jako supermarket, drobnější obchody, pošta, školka i lékařské ordinace. V místě se počítá i s novým kulturním centrem.

Písnice

Rozloha: 72 ha

Podlahová plocha, která bude postavena: cca 177 000 m²

Počet nových obyvatel: 1 800

Počet bytů: 1 100

Veřejná vybavenost: radnice, obchody, náměstí, park, pošta

Investor: N/A

Realizace: 2030–2038

Proměna Písnice je rozdělena na tři části: okolí budoucí stanice metra, sídliště Písnice a krajina mezi sídlištěm a starou Písnicí. V okolí stanice metra by mohlo vzniknout nové náměstí, radnice i bytové domy. Mezi stanicí metra a starou Písnicí vznikne park, cyklostezky i další místa pro trávení volného času.

[stavbaWEB, 26. 7. 2022]

Moudrá města sesbírala v roce 2021 příběhy dobré praxe z České republiky

Jedenáct nových reportážních textů přibylo na webu Moudrá města (<https://www.moudramesta.cz/>) poté, co si dal tým programu Občanské oko organiza-

ce Nesehnutí v úvodu roku 2021 za úkol najít v České republice příběhy reakcí na klimatickou změnu, které jsou hodné následování. Sesbírané příklady z rozličných měst, obcí a komunit vytvářejících zdravá, příjemná a pro přírodu nezatěžující sídla mají za cíl inspirovat ostatní samosprávy i aktivní občany a občanky.

Zachycené příběhy se dotýkají oblastí dopravy, lokalizace, kvality ovzduší, participace, veřejného prostoru, energetiky, vody a zeleně. Ukazují, že pokud se v obci najdou odvážní hybatelé a hybatelky, kteří se nebojí překážek a mají vizi, je možné na lokální úrovni dokázat mnohé. Často se přitom osvědčují i projekty a nápady, u kterých nebyla ochrana klimatu původním impulzem k jejich vzniku – časem se ale ukázalo, že nesou také tento efekt.

Jak potvrzuje například příběh z Říčan, zásadní je účinně pracovat s důležitými strategickými dokumenty obce. Změnou územního plánu zavedli v tomto šestnáctitisícovém městě povinnost zelených střech nebo fotovoltaiky na všech nových budovách větších než tři sta metrů čtverečních. „Uvědomili jsme si, že územní plán je skvělý nástroj, který může být zásadní při řešení otázek klimatické změny a který může město pozitivně proměnit,“ říká někdejší starosta Vladimír Kořen.

Někdy je ale prostě potřeba využít šanci, která se zrovna nabízí. To dokazuje příklad rekonstrukce městského úřadu Prahy 14. „Primárně jsme chtěli modernizaci snížit náklady na provoz budovy a dopady na životní prostředí.

Dalším, neméně důležitým, cílem bylo nabídnout zaměstnancům i návštěvníkům úřadu příjemnější prostředí,“ shrnuje v článku místostarostka Irena Kolmanová. Budova městského úřadu po rekonstrukci ušetří 48 % energie, čímž se mimo jiné snižuje množství vypuštěných emisí.

Případ Otrokovic zase ukazuje, jak se vyplácí dlouhodobá koncepční práce. S nárůstem individuální automobilové

dopravy se potýká nejedna obec nebo město. Řešením může být bezpečná síť cyklostezek. O její vznik se otrokovická radnice krok za krokem snaží už déle než čtrnáct let. Stala se tak důkazem pro to, že i menší město může inspirovat ostatní v udržitelné mobilitě.

Většina příběhů Moudrých měst nabízí také kontakty na jejich nositelky a nositele, kteří jsou ochotni poradit těm, kdo se chtějí o podobné změny pokusit u sebe

doma. Výběr z textů najdete také v e-publikaci Udržitelná města. „*Doufáme, že námi zmapované příběhy inspirují aktivní osobnosti z řad městské správy i veřejnosti. Právě obce a města jsou totiž hybatelé, kteří mohou na lokální úrovni na klimatickou krizi účinně reagovat a měly by se stát tahouny klimatické transformace,*“ uzavírá Radoslava Krylová z Nesehnutí, jedna z editorek webu.

[Nesehnutí, 18. 12. 2021]

TISKOVÉ ZPRÁVY

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

IROP 2021–2027 startuje. Připraveno je 117 miliard korun. První výzvy vyhlášeny

Integrovaný regionální operační program (IROP) spravovaný Ministerstvem pro místní rozvoj v dalším období opět podpoří dopravu, revitalizace veřejných prostor, vzdělávání, zdravotnictví, ale i sociální bydlení a mnohá další témata. Na konci července již byly vyhlášeny první výzvy na podporu knihoven.

„Celkem máme v IROP 117 miliard korun z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Tyto peníze zamíří v následujících letech do projektů v oblastech, jako je např. eGovernment a kybernetická bezpečnost, integrovaný záchranný systém, zelená infrastruktura měst a obcí, silnice II. třídy, vzdělávací infrastruktura, sociální služby a bydlení, zdravotnictví, památky, veřejná infrastruktura pro cestovní ruch, komunitně vedený místní rozvoj nebo čistá a bezpečná mobilita. Tyto projekty tak ve finále zlepší život každého občana v České republice,“ říká místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Novinky v IROP oproti předchozímu období 2014–2020

Všechny výzvy jsou v IROP v novém programovém období průběžné, což pro žadatele znamená, že projekty se nebudují a hodnocení probíhá průběžně ihned

po podání žádosti o podporu do Monitorovacího systému 2021+.

Dále jsou zavedené tři kategorie regionů. Maximální míra spolufinancování z EU fondů pro méně rozvinuté regiony je 85 %, pro přechodné regiony se jedná o 70 % a pro rozvinutější regiony připadá na spolufinancování 40 % z EU.

Po žadatelích nebude požadováno předložení již jednou státu poskytnutých údajů – např. výpis z obchodního rejstříku, výpis z katastru nemovitostí, výpis z živnostenského rejstříku. Nově mohou žadatelé konzultovat své projektové záměry on-line prostřednictvím konzultačního servisu Centra pro regionální rozvoj České republiky. Přínosem pro uživatele je přehled všech jejich dotazů a odpovědí na jednom místě. Systém také poskytuje přehled nejčastěji kladených dotazů a odpovědí, který je dostupný i nepřihlášeným uživatelům.

Co přinese IROP 2021–2027

Díky dotační podpoře z IROP je v plánu pořídit zhruba 440 informačních systémů veřejné správy, více než 1 000 kusů techniky pro integrovaný záchranný systém, zrekonstruuje nebo nově se vystaví zhruba 390 km silnic II. třídy a bude podpořeno přes 450 hektarů zelené infrastruktury ve veřejném prostranství měst a obcí. Ve vzdělávací struktuře by mělo být podpořeno kolem 1 400 škol a školských zařízení, v sociální oblasti

bude kapacitně pro více než 5 000 osob v sociální nouzi k dispozici sociální bydlení a pro více než 9 000 osob nové nebo modernizované kapacity sociálních služeb. Více než 900 000 pacientů bude moci využívat nová a zmodernizovaná zdravotnická zařízení. Více než 200 lokalit v oblasti kultury a cestovního ruchu a přibližně 40 nových a modernizovaných turistických infocenter, to jsou oblasti udržitelného cestovního ruchu, které IROP plánuje také podpořit.

[MMR, 5. 8. 2022]

Česká republika dosáhla historicky nejlepšího umístění v čerpání evropských fondů. Je na sedmém místě!

České republice patří sedmá příčka v porovnání čerpání evropských fondů napříč celou EU. Pozvolný posun napříč pelotonem členských států v posledním roce potvrzuje dobře fungující systém a jeho funkčnost. Evropská komise proplatila České republice již přes 79 % všech evropských peněz vyjednaných pro programové období 2014–2020.

„České republice se podařilo opět poskočit o jednu příčku v čerpání EU dotací. To ukazuje na dobře nastavený systém a pečlivou práci všech, kdo se na realizaci projektů podílejí,“ uvedl

místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš a dodal: „Úspěšně dokončených projektů jsou desítky tisíc. Díky podpoře z evropských fondů například zlepšujeme životní prostředí, podporujeme inovace i hospodářský rozvoj, modernizujeme nemocnice, železnice a zachraňujeme kulturní památky napříč regiony. Každý občan tak denně těží z výhod plynoucích z členství v EU.“

Ke konci června tohoto roku bylo příjemcům v součtu proplaceno 519,9 mld. Kč, což je 78,8 % celkové částky končícího programového období 2014–2020. Největší část prostředků vzhledem k celkové alokaci programu byla proplacena v operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – více než 102 % celkové alokace (72,6 mld. Kč).

Česká republika má Komisi již schváleny téměř všechny programy pro čerpání prostředků z fondů EU v novém období 2021–2027 a jednotlivé programy postupně vypisují první výzvy pro žadatele o dotace. Připraveno je téměř 550 miliard korun na podporu rozvoje regionů, inovací, životního prostředí, sociální oblasti i na opravy památek a podporu vědy, výzkumu a vzdělávání.

Přehled realizovaných projektů je k dispozici na webu www.mapaprojektu.cz. Zajímavé tipy a inspiraci na výlety po místech podpořených z fondů EU v každém kraji přináší letní mapy Kde fondy EU pomáhají.

[MMR, 3. 8. 2022]

Konec nerovnému tržnímu prostředí a obtěžování rezidentů. MMR připravilo návrh regulace on-line platformem pro sdílené ubytování

Narovnání tržního prostředí, jasné rozlišení na profesionální a příležitostné ubytovatele i vyšší odpovědnost majitelů pronajímaných nemovitostí. To obsahuje návrh MMR, který řeší problémy související s poskytováním ubytování prostřednictvím on-line platformem.

„Sdílené ubytování se již dávno odklonilo od své původní podstaty, tedy od sdílení části nemovitosti, kterou vlastník momentálně nepotřebuje. Nyní jde mnohdy o regulérní podnikání v ubytovacích službách. Proto je nutné platformy, jako je například Airbnb, regulovat a zajistit, aby měli všichni podnikatelé stejné podmínky. Připravili jsme proto návrh, který nad tímto podnikáním zajistí větší dohled. Jsem rád za diskusi nad naším návrhem a vítám i různorodé názory a pohledy na věc. Cíl máme stejný,“ říká místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Sdílená ekonomika je moderní trend, ale nesmí zasahovat do práv rezidentů a poškozovat trh s ubytovacími službami. Mnohdy dochází k narušování pořádku a klidu v domech a v konečném důsledku k odlivu trvale bydlících obyvatel z některých domů a ulic. V současné situaci je pro dohledové orgány obtížné získat od platformem informace o poskytovatelích tohoto typu ubytování. Právě

ty jsou přitom nezbytné pro kontrolu dodržování pravidel týkajících se podnikání, hygieny, daní, místních poplatků i dalších právních předpisů.

To chce změnit návrh, který připravuje MMR. Zajistí jasné rozlišení profesionálních a příležitostných ubytovatelů, jejich jednoznačnou identifikaci i vyšší odpovědnost majitelů pronajímaných nemovitostí. Právní úprava navrhuje, aby byli vlastníci bytů přímo odpovědní za plnění povinností souvisejících s ubytováním, pokud tyto povinnosti nesplní poskytovatel ubytování. Ubytované osoby a jejich chování tak bude podléhat dohledu nejen poskytovatele ubytování, ale také majitele nemovitosti.

Díky narovnání tržního prostředí budou lépe dohledatelné komerčně užívané nemovitosti, čímž se usnadní kontroly toho, zda ubytovatelé skutečně plní všechny povinnosti. Tyto kontroly dnes probíhají ve standardních ubytovacích zařízeních, jako jsou hotely, penziony, ubytovny a další. Není důvod, aby se netýkaly také ubytování nabízeného prostřednictvím on-line platformem.

Připravovaná právní novela dosud neprošla připomínkovým řízením a její podoba tak může doznat změn. V současnosti MMR stále sbírá podněty a připomínky zainteresovaných subjektů, které postupně zapracovává. Základní cíle, kterými jsou narovnání tržního prostředí a zlepšení soužití mezi ubytovanými osobami a rezidenty, však zůstanou zachovány.

[MMR, 2. 8. 2022]

KONFERENCE MĚ100 – EKONOMIKA ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Tematika vztahu územního plánování a ekonomie v území se v posledních letech, a to zejména díky snahám mnoha měst a obcí o intenzivnější formu spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, stává častějším předmětem diskusí politiků, územních plánovačů a stavitelů/developerů. Prostor pro výměnu zkušeností nabídne další ročník konference MĚ100, který se uskuteční 1. prosince 2022 v prostorách Centra architektury a městského plánování v Praze.

Cílem mezinárodní konference **MĚ100 – Ekonomika územního plánování** je umožnit prezentaci územně plánovacích, urbanistických a ekonomických témat se vzájemným přesahem. Již sedmý ročník současně mapuje, kdo se problematice plánování měst a regionů ve spojitosti s ekonomikou na českých vysokých školách věnuje. Jako hosté-přednášející jsou zváni odborníci mimo akademické prostředí, tzn. představitelé obcí, pracovníci odborů, na kterých připravují rozpočty krajů nebo měst, zástupci bank, které financují projekty veřejných staveb, nebo zkušení manažeři privátních projektů, kteří hledají cesty ke spolupráci s veřejným sektorem.

Konference bude sestávat ze tří bloků. V prvním se pozornost zaměří na novinky v oblasti spolupráce veřejného a soukromého sektoru při investicích do veřejné infrastruktury. Řada měst má již několikaleté zkušenosti s uplatňováním svých zásad pro investory, jiná se teprve připravují. Také Česká komora architektů a Ministerstvo pro místní rozvoj chtějí nabídnout pomoc obcím v této složité problematice.

V druhém bloku dostanou příležitost představit své rozpracované doktorské práce studenti škol, které se problematice ekonomiky území věnují (FA ČVUT, NF a FFÚ VŠE, FSv ČVUT, ČZU v Praze, UJEP v Ústí nad Labem, FAST VUT v Brně, FA STU v Bratislavě). Letos plánujeme obnovit i účast studentů z International Real Estate Business School z univerzity v Regensburgu, vrcholného německého pracoviště v oblasti nemovitostí, a nově přizveme mladé experty z Fakulty ekonomických a sociálních věd BME z Budapešti. Příspěvky budou prezentovány v angličtině.

Konferenci doplní ve třetí části přednášky zahraničních a českých expertů na dané téma. Účast přislíbil Lukáš Kovanda, hlavní ekonom Trinity Bank, nebo prof. Tim Schwanen z univerzity v Oxfordu, který se věnuje dopadům změn mobility na osídlení. Konference nabídne též příležitost k prezentaci výsledků výzkumu oceňování veřejné infrastruktury pomocí metod hédonických cen (projekt TA ČR ÉTA TL03000695, řešitelé: FA ČVUT, IPR Praha, Společnost pro Cenové mapy ČR).

Konferenci MĚ100 organizuje Ústav prostorového plánování FA ČVUT v Praze ve spolupráci s IPR Praha a Katedrou ekonomiky a řízení ve stavebnictví FSv ČVUT a NF VŠE. Partneři konference jsou FA ČVUT, FSE UJEP, Katedra ekonomiky a řízení ve stavebnictví FSv ČVUT, NF a FFÚ VŠE a Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku. Konference obdržela záštitu od Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR a Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí. Konference je podpořena grantem ČVUT SVK 46 22 F5.

Konference bude streamována. Stream bude dostupný na adrese www.me100.eu, na které naleznete i bližší informace o programu a přednášejících.

Informace připravil: Ing. arch. Vít Řezáč

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

EU2022.CZ

Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s Českou komorou architektů a dalšími partnery srdečně zvou odbornou veřejnost na akci

KONFERENCE K POLITIKÁM ARCHITEKTURY A STAVEBNÍ KULTURY

Dvoudenní mezinárodní konference věnující se aktuálním tématům kvality vystavěného prostředí a stavební kultury. Očekává se účast zástupců 20 členských států EU.

Termín: 11.–12. října 2022

Místo: Kongresové centrum Praha, 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4 – Nusle

Témata konference:

- Nový evropský Bauhaus
- Davoská deklarace a následný proces
- příklady zahraničních politik architektury
- role státních architektů
- udržitelnost
- dostupné bydlení
- poválečná rekonstrukce sídel

V rámci programu bude představena aktualizovaná Politika architektury a stavební kultury České republiky. K jednotlivým tématům proběhnou panelové diskuse.

Jednacím jazykem konference bude angličtina; tlumočení do češtiny bude zajištěno.
Konference bude streamována.

Účast na konferenci i doprovodném programu bude zdarma, bude však nutná registrace, a to pro prezenční účast i pro sledování streamu.

Program konference, přihlašovací formulář a podrobnosti
o doprovodných akcích naleznete na adrese:

<https://www.mmr.cz/cs/microsites/pres/akce/konference-k-politikam-architektury-a-stavebni-kul>